

УДК 330.341.1

Економіка та управління підприємствами

О.Є. Гудзь

Доктор економічних наук, професор

Державний університет телекомунікацій (м. Київ)

ГАРМОНІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація.

Гудзь О.Є.

Державний університет телекомунікацій

Узагальнено й охарактеризовано сучасні концепції до формування та гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, запропоновано авторський підхід та окреслено ефективність й можливості гармонізації механізму стратегічного управління щодо досягнення успішного інноваційного розвитку кожного підприємства. Виявлено, що недооцінка механізму стратегічного управління інноваційним розвитком в діяльності вітчизняних підприємств призвела до падіння рівня їх конкурентоспроможності, зниження якості їх продукції та послуг. Інновації виступають в якості стимулу для подальшого розвитку підприємств, дають їм змогу займати лідируючі позиції та виходити на світові ринки.

Ключові слова: механізм стратегічного управління, інноваційний розвиток, підприємство, гармонізація.

Аннотация.

Гудзь Е.Е.

Государственный университет телекоммуникаций

ГАРМОНИЗАЦИЯ МЕХАНИЗМА СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ ПРЕДПРИЯТИЯ

Рассмотрены и проанализированы современные концепции формирования и гармонизации механизма стратегического управления инновационным развитием предприятия, предложен авторский подход и намечены пути увеличения эффективности и возможностей гармонизации механизма стратегического управления в контексте достижения успешного инновационного развития каждого предприятия. Установлено, что недооценка механизма стратегического управления инновационным развитием в деятельности отечественных предприятий привела к падению уровня их конкурентоспособности, снижению качества их продукции и услуг. Инновации выступают в качестве стимула для дальнейшего развития предприятий, позволяют им занимать лидирующие позиции и выходить на мировые рынки.

Ключевые слова: механизм стратегического управления, инновационное развитие, предприятие, гармонизация.

Annotation.

Gudz Olena E.

State University of Telecommunications

THE HARMONIZATION MECHANISM STRATEGIC MANAGEMENT OF INNOVATION DEVELOPMENT ENTERPRISE

Analyzes modern concepts formation and harmonization mechanism strategic management of innovative enterprise development. Developed by the author's approach and identified ways to improve the efficiency and the possibility of harmonizing mechanism of strategic management and achieve successful innovation of each company. Revealed that the underestimation of the mechanism of strategic management in innovative development of domestic enterprises led to decline in competitiveness, reducing the quality of their products and services. Innovations act as a

stimulus for further development of enterprises, allowing them to take leading positions and go on world markets.

Keywords: mechanism of strategic management, innovative development, enterprise harmonization.

Постановка проблеми. Інновації не тільки змушують підприємства шукати нові форми, механізми і методи впливу, але і наповнюють новою сутністю сам інноваційний розвиток, надаючи йому стратегічну спрямованість. Інноваційні перетворення, в результаті яких ростуть невизначеність і ризик, водночас розширюють багатоваріантність підходів до формування та гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. Висока динаміка суспільних потреб, науково-технічного прогресу, інтенсивність конкуренції та інші чинники середовища вимагають від усіх учасників ринку активізації інноваційної діяльності, формування та реалізації ефективних інноваційних стратегій. Нововведення для підприємства виступають основою творчого процесу, який зумовлює зростання продуктивності праці та примноження кількості робочих місць. У змаганнях між підприємствами перемагає той, хто зумів адаптувати свою стратегію розвитку до особливостей зовнішнього середовища, досягнув успіхів у комерціалізації інновацій. Тому формування та гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства є одним з основних чинників, що забезпечує їх ефективне функціонування в умовах глобальної конкуренції. Воно вирішує широкий спектр питань, які розраховані на якісні зміни в діяльності організації на ринку, у виробництві, або в соціальній сфері підприємства. Виходячи з цього, обрана тема дослідження в даній статті є особливо актуальною, оскільки недоліки механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства зумовлюють економічну кризу та втрату конкурентоспроможності й відсталість вітчизняних підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розглядом проблем формування механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства та пошуком дієвих стратегій підвищення інноваційної активності займалися

зарубіжні та вітчизняні вчені. Розгляд означеної проблематики зумовлює звернення до праць Й. Шумпетера, К. Оппенлендера, П. Друкера, А. Анчишкіна, Н. Кондрат'єва, М. Делягіна, Д. Кокурина, Ю. Яковця, та огляду розробок Лін Ван Дер Вагена, Эт. Кристофера, Дж. Уокер, І. Енджейчик, О. Александрової, В. Галушки, О. Гудзинського, Г. Єрмакова, І. Зорина, Д. Ісмаєва, П. Стецюка, Л. Федулової та інших, однак питання гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, формування його інструментарію впливу залишаються об'єктом наукових дискусій.

Метою статті є узагальнення й характеристика сучасних концепцій формування та гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, розробка авторського підходу та окреслення напрямів і можливостей щодо ефективності досягнення успішного інноваційного розвитку кожного підприємства в нових вимірах економічного простору.

Виклад основного матеріалу. Нині спостерігається стримування інноваційної діяльності підприємств. Створенням і використанням передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності, а також використанням раціоналізаторських пропозицій займалися лише 2283 підприємства, майже дві третини з них це промислові підприємства. При цьому, третина промислових підприємств, які займалися передовими технологіями, зосереджена у м. Києві, 12,8% – у Харківській, 10,1% – Дніпропетровській, 8,4% – Донецькій, 3,9% – Луганській, 3,4% – Миколаївській областях. Цікаво, що інноваційна активність у підприємств за останні п'ять років не перевищувала 7,1 %. Тобто, немає підстав для висновку щодо формування стійкої тенденції переорієнтації вітчизняних підприємств на інноваційний шлях розвитку та ефективності існуючого механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.

Світ не пригальмує в своєму поступу, щоб дати підприємствам можливість озирнутися. Нині підприємства України характеризуються технологічною відсталістю від більшості інших країн за показниками економічного розвитку:

69 місце за індексом конкурентоспроможного зростання (Growth Competitiveness Index), 83 місце з 99 країн за індексом технологічного розвитку рівня (Technology Index), 52 місце з 134 – у сфері формування факторів інноваційного розвитку і 65 – за оснащеністю сучасними технологіями.

Нині, враховуючи коливання курсу гривні, фінансування досліджень в Україні у 15-20 разів менше, ніж в середньому в Європейському союзі. Середній кошторис однієї НДР у 2013 році склав 233 тис. грн. (що за існуючого курсу менше, ніж, зокрема, річна стипендія одного німецького аспіранта). Частка загального обсягу фінансування НДР у ВВП становила 0,77%, у т. ч. за рахунок коштів державного бюджету лише 0,33%. Загалом основні джерела фінансування НДР в Україні розподіляються між державним бюджетом (понад 48%), бізнесом (30%) та іноземними донорами (близько 22 %) [9]. В умовах жорсткого регулювання економіки практично нульовими є самофінансування наукових досліджень у ВНЗ, фінансування за рахунок місцевих бюджетів та неприбуткових громадських організацій.

Український бізнес та зовнішні інвестори надають перевагу проведенню досліджень на підприємствах, лише кожне десяте підприємство з технологічними інноваціями придбало зовнішні НДР. Як результат, хоча інновації і впроваджували понад 12 % українських підприємств, обсяг реалізованої інноваційної продукції склав лише 3,3 % (лише 1,5 % - реалізовано за кордон). У країнах Великої сімки кількість підприємств, які впроваджують інновації становить 70–80 % [13, с. 22]. Високі місця у світових рейтингах конкурентоспроможності національних економік займають лише ті країни, видатні здобутки яких обумовленні залученням саме інноваційного чинника: Фінляндія, Велика Британія, Нідерланди, Сінгапур, Японія, США, Південна Корея, Ірландія[3, с. 246]. Інновації мають здатність швидко змінювати цілі сектори економіки та приносити величезні економічні, соціальні та фінансові зиски країнам, які створюють для них сприятливе середовище [14]. Тобто для більш ефективної реалізації своїх можливостей підприємства мають переходити від поодинокого освоєння впроваджень нововведень до

масштабного комплексного процесу щодо генерування та впровадження інновацій, а саме, стати на шлях інноваційного розвитку.

Міжнародні експерти визначають 4 чинника низької інноваційної активності вітчизняних підприємств:

1. Домінуюча частка традиційних галузей (металургія, вуглевидобування, енергетика, основна хімія), які не є науково інтенсивними і не формують попит на НДР

2. Висока інфляція, коливання курсу, високі процентні ставки не створюють сприятливого інвестиційного клімату для НДР

3. Існуючі інструменти підтримки інновацій (інвестиційні фонди, технопарки, бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій тощо) обмежені у фінансових можливостях та не мають кваліфікованих менеджерів.

4. Для банків більш привабливим є кредитування інших видів підприємницької діяльності (торгівельні операції, будівництво, операції з нерухомістю), відсутні стимули для підтримки НДР [15].

Керівники підприємств стримуючими чинниками, які перешкоджають їм освоювати інновації називають цінові, інформаційні, ринкові, а також домінування сильних конкурентів та невизначений попит на інноваційні товари. Досить серйозною перешкодою вважають, також, занадто високі ризики та первинні витрати на інновації.

Нині, „щоб втримати конкурентоспроможну позицію, все більше підприємств розробляють нові бізнес-моделі, підкріплюючи свої нововведення стратегічним інструментарієм”[16, с. 2]. Реалізація інноваційного розвитку підприємства на стратегічному рівні передбачає впровадження певного механізму стратегічного інноваційного розвитку, який би забезпечив ефективне поєднання стратегічних завдань розвитку підприємства з інноваційними процесами на засадах системності та комплексності.

Слід зазначити, що в загальному випадку під економічними механізмами розуміють „системи взаємозв'язків економічних явищ, що виникають у певних умовах під впливом початкового імпульсу” [5], чи „систему організаційно-

економічних форм” [1]. В економічній енциклопедії поняття „механізм” визначають як система, пристрій, спосіб, що визначають порядок певного виду діяльності [2, с. 355].

Використання механізму для управління інноваційними процесам згідно із дослідженнями Ціпуринди В., дозволяє визначити його як цілісну систему основних елементів, які регулюють процес управління його інноваційною діяльністю [11]. Підходячи до поняття механізму стратегічного інноваційного розвитку з точки зору системного підходу, Шегда А. В. структуру механізму управління розглядає як систему економічних законів, принципів, методів управління [12, с. 503]. Механізм, що забезпечує процеси розвитку визначається найчастіше як складова механізму управління, яка відповідно до теорії управління повинна об’єднувати цілі управління, критерії управління, фактори управління, методи управління [8, с. 208]. В умовах гострої конкуренції й мінливості ситуації на ринку „дуже важливо не тільки зосереджувати увагу на внутрішньому стані справ підприємства, але й виробляти довгострокову стратегію” [10].

Майбутнє неможливо передбачити. Стратегічний підхід від повсякденної діяльності відрізняється прагненням досягти поставлених цілей та далекоглядністю, підпорядкуванням поставленої мети ідеалу саморозвитку, підбором найбільш оптимальних сценаріїв і умінням переходити від одного сценарію розвитку до наступного в найбільш сприятливий момент.

Проблема визначення стратегій інноваційного розвитку підприємства зосереджена в тому, що майбутня конкурентоспроможність та успішність підприємства не визначається існуючими умовами та регламентами. Таким чином, необхідно переглянути, що представляє цінність для бізнесу, а що ні. Так, Hewlett-Packard отримує більшу частку прибутку на товарах, яких рік назад ще навіть не випускали. Microsoft: Windows '95 були запуснені по всьому світу за один день. Нова бізнесова реальність вимагає набагато більшої гнучкості. ІТ-гуру Кевін Келлі влучно відмітив: „Нині, багатство генерується за допомогою інновацій”. Інновації – це не просто питання технологій. Переважно

технологія – це лише невелика частина процесу. Водночас, інноваційність стосується будь-якого аспекту діяльності підприємства – інновації в адміністративній сфері, маркетингові та фінансові інновації, інновації дизайну тощо. Тому, прагнучи забезпечити інноваційність на всіх рівнях, необхідно переглянути усі аспекти діяльності підприємства, а саме: стратегію, швидкість впровадження накопиченого досвіду і шляхи більш раціональної організації роботи підприємства.

У світі, де технології, інститути та цінності зазнають корінні зміни, інновації – це переосмислення того, що потрібно робити, і створення заново самих продуктів та послуг. В результаті успішні стратегії інноваційного розвитку стають ключем до конкурентної переваги підприємства.

„Важкі часи дають вам сміливість мислити про неймовірне”, – стверджував президент Intel Енді Гроув. Неймовірне раніше стає нині можливим. І одне відомо напевно: найважливіші вміння та відповіді завтрашнього дня не спираються на уміння і відповіді дня сьогоднішнього. Зміни відбувалися і відбуваються під дією трьох чинників: технології, інститути і цінності (інструменти, правила і норми). Успіх можуть принести здатності менеджерів поєднувати нові технології, інститути та цінності в самих незвичайних комбінаціях.

Інноваційний розвиток проходить свої етапи нерівномірно, з наявними періодами зростання та спаду, кількісних й якісних змін в економіці, позитивних, негативних тенденцій та повинен розглядатися у певному періоді часу. Тобто до характеристики поняття „інноваційний розвиток” додається часовий фактор, який відбиває життєвий цикл. Обов’язково, при фільтрації та відборі інноваційних стратегій приймаються до уваги часові обмеження. Справа в тому, що й можливості, і загрози для підприємства, і заплановані зміни завжди мають певні часові межі. При цьому, важливо враховувати й календарний час, і тривалість інтервалів здійснення конкретних дій щодо реалізації інноваційних стратегій.

Основною вимогою до формування та гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства з боку системного підходу є визначення кожного елементу системи в його зв'язку і взаємодії з іншими, виявлення впливу та властивостей її складових, визначення оптимального режиму функціонування. Гармонія (від грец. harmonia – зв'язок, стрункість цілого, узгодженість частин) – співрозмірність елементів, скоординованість форми частин виробу, узгодженість їхніх пластичних, кольорових і композиційних характеристик, загальна композиційна організація, що забезпечують досягнення цілісності виробу як об'єкта естетичного сприйняття і оцінювання. Гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства з використанням системного підходу забезпечується через дію низки загальних принципів [7, с. 137]: принцип максимуму ефективності системи; принцип декомпозиції; принцип субоптимізації.

При цьому використання системного підходу для гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства потребує введення та уточнення специфіки складових механізму, які тісно пов'язані між собою та дозволяють уточнити уявлення про систему, її внутрішню будову.

Стратегічний інноваційний розвиток підприємства як поєднання ресурсної складової підприємства з його інноваційними цілями потребує виявлення передумов гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, що розкриваються у принципах функціонування підприємства, особливостях етапів інноваційної стратегії, наявності джерел підтримки інноваційних процесів на стратегічному рівні, що у комплексному поєднанні забезпечить ефективність механізму. При цьому необхідною умовою є усвідомлення необхідності інновацій з боку керівництва підприємства та внутрішня готовність колективу до їх впровадження.

Обрання підприємством інноваційного типу розвитку та гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства має бути підкріплено відповідними принципами в основі конкретного підприємства. До таких принципів відносять [4, с. 35; 6, с. 151]: адаптивність,

цілісність, структурність, взаємозалежність системи і зовнішнього середовища, ієрархічність, динамічність, самоорганізацію, саморегуляцію, саморозвиток.

В умовах ринку підприємства-виробники повинні орієнтувати свою діяльність на задоволення потреб і запитів споживачів, займатися питаннями пошуку і реалізації існуючих та перспективних ринкових можливостей, насамперед – можливостей інноваційного розвитку. А це передбачає зростання ступеня відкритості механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, а також ступеня взаємодії із зовнішнім економічним простором. Відповідно цей механізм підприємства повинен функціонувати в тісній взаємодії з ринковими механізмами. Складність і багатогранність такої взаємодії дозволяє говорити про необхідність гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.

Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства повинен бути зорієнтованим на цілеспрямований пошук і реалізацію ринкових можливостей інноваційного розвитку, які відкриваються перед підприємством, що забезпечує їх тривале виживання і розвиток у нестабільному ринковому середовищі відповідно до обраної місії. Необхідність гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства генерується, переважно, при раптових неочікуваних викликах та змінах зовнішнього середовища підприємства. До таких викликів та змін слід віднести: насичення ринку і зниження споживчого попиту; радикальні нововведення в техніці і технології виробництва; диверсифікованість виробництва, і як наслідок – розширення ринкового асортименту нововведень; поява на ринку принципових нововведень; загроза від конкурентів. Необхідність гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства виникає і коли вимоги з боку суспільства через, наприклад, різкі соціально-політичні зміни змушують підприємства різко змінювати свої траєкторії розвитку та орієнтири діяльності. Значення гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, що дозволяє підприємству виживати у конкурентній боротьбі в довгостроковій перспективі, надзвичайно велике. Цей

процес характеризується взаємопов'язаним комплексом дій, спрямованих на зміцнення життєздатності і конкурентоспроможності підприємства. За змістом вона враховує основні базисні процеси на підприємстві і в його зовнішньому середовищі, можливості зростання інноваційного потенціалу підприємства.

Платформою гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства мають бути стратегічні управлінські рішення, які: орієнтовані на майбутнє і на постійні зміни середовища; пов'язані із залученням значних матеріальних ресурсів, широким використанням інтелектуального потенціалу; характеризуються гнучкістю, здатністю адаптуватися до змін ринкових умов; враховують неконтрольовані зовнішні чинники. Така гармонізація має передбачати: стратегії, що спрямовані на одержання нових продуктів, технологій і послуг; застосування нових методів НДДКР, виробництва, маркетингу й управління; перехід до нових організаційних структур; застосування нових видів ресурсів і нових підходів до використання традиційних ресурсів.

Підґрунтям гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, слід вважати наступні підходи: визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, виходячи з мети і завдань базисних економічних стратегій підприємства; скорочення кількості ланцюгових управлінських рівнів задля прискорення процесу „дослідження – освоєння – виробництво – збут”; мінімізація термінів розробки та імплементації інноваційних проектів з використанням принципів паралельного й інтегрального вирішення інноваційних завдань. При гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, слід зважати, що як свідчить теорія і практика, інноваційні стратегії з одного боку: прискорюють й стабілізують розвиток підприємства; забезпечують переваги в конкуренції на підґрунті лідерства в технології, якості продукції, послуг; визначають позицію на ринку, спектр основних продуктових ліній; сприяють ціновому лідерству; формують позитивний імідж підприємства. Але з іншого боку, інноваційні стратегії генерують додаткові загрози, ризики й створюють

для управління підприємством складні умови, серед них, зокрема: підвищений рівень невизначеності кінцевих результатів за строками, витратами, якістю й ефективністю; примноження інвестиційних ризиків проєктів, особливо довгострокових; нарощення потоку управлінських та організаційних змін на підприємстві (реалізація будь-якої інноваційної стратегії пов'язана з неминучістю перебудови управлінських структур підприємства, оскільки зміна в системі будь-якого елемента веде до змін стану всіх інших).

Гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства не може відбуватися ідентично для усіх підприємств і має відбуватися на підґрунті стратегічного аналізу щодо життєвого циклу продукту, ринкової позиції підприємства, стану його інноваційного потенціалу. Під час гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства використовують широкий спектр методів і інструментів менеджменту: метод SWOT – аналізу, експертний, порівняння, типових матриць, розрахунково-конструктивних тощо. Кожне підприємство, навіть в межах однієї галузі унікальне, тому і гармонізація його механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства також має бути оригінальною, оскільки залежить від позиції підприємства на ринку, його потенціалу, динаміки розвитку, поведінки конкурентів, характеристик економічного простору, соціального середовища і багатьох інших чинників.

При гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства мають бути враховані різні варіанти інноваційної діяльності підприємства та сукупність чинників, що впливають на їх фільтрацію та відбір. До них передусім, відносять: науково-технічний потенціал, рівень розвитку дослідно-експериментальної бази; стан нематеріальних активів та наявність результатів вже виконаних НДДКР; структура продукції з врахуванням частки ринку, стадій життєвого її циклу; наявність фінансових та інвестиційних ресурсів тощо. Інновації виступають в якості стимулу для подальшого розвитку підприємств, дають їм змогу не тільки лідирувати у своїх ринкових нішах, але й виходити на світові ринки.

Досліджуючи процес гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в узгодженні з етапами інноваційної стратегії, слід відзначити його спрямованість на реалізацію таких основних завдань: обґрунтування бази для інноваційного росту підприємства, забезпечення неперервності впровадження інноваційних змін та їх підтримка всередині підприємства (організаційна, технічна, фінансова тощо), контроль та аналіз доцільності впроваджених інновацій у зв'язку зі зміною рівня конкурентоспроможності підприємства. Системні властивості механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства дозволяють включити до його складу такі елементи, пов'язані з розробкою та управлінням інноваційною стратегією невідривно від задач загальної стратегії підприємства, як методи і засоби, форми, інструменти та моделі, що у своїй взаємодії забезпечуючи ефективність роботи всієї системи проходженням послідовності етапів.

Загальним результатом гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства є чітко сформована послідовність кроків, яка, забезпечуючи подальшу реалізацію стратегії підприємства, підкріплює її ефективність наявністю ітераційних зв'язків для корекції попереднього етапу, а також загальним контролем.

Гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства з урахуванням даних принципів дозволить підприємствам орієнтуватися в ринкових умовах, визначати напрями діяльності в інноваційній сфері з урахуванням соціальних потреб, ефективніше використовувати інноваційний потенціал, координувати і перенаправляти результати на соціальну місію як головної мети існування системи та обґрунтованість діяльності.

Отже, гармонізація механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства має поєднувати в собі наступні процеси: визначення вектору інноваційних перетворень, формування моделі стратегічного інноваційного розвитку, розробка систем управління проектами інноваційного

розвитку, розробка інструментів контролю і аналізу результатів впровадження інноваційної стратегії та спрямований на організацію стратегічного управління інноваціями засобами сформованої інноваційної стратегії. При цьому робота механізму стратегічного інноваційного розвитку підприємства повинна бути орієнтована на дотримання балансу між стратегічними пріоритетами та перспективними напрямками інноваційного розвитку самого підприємства, мінімізацію економічних ризиків через побудову гнучкого механізму контролю за реалізацією інноваційної стратегії на кожному її етапі, побудову динамічної моделі вибору інноваційної стратегії, здатної реагувати на зміни зовнішніх та внутрішніх факторів. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, який побудований і функціонує відповідно до запропонованих підходів дозволяє одержати синергетичний ефект, оскільки створюються умови прогресивного розвитку на основі інновацій.

Висновок. Використання запропонованого підходу щодо гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства дозволить, спрямовуючи діяльність підприємства в напрямі стратегічно визначеної моделі інноваційного розвитку, систематизувати інноваційні перетворення, організувати раціональну взаємодію усіх внутрішніх елементів системи, здійснювати контроль за інноваціями на підприємствах впродовж всього їх життєвого циклу, забезпечуючи конкурентоспроможність товарів та послуг, надання споживачам продукції (товарів, послуг) з новими показниками високої якості, зростання ВВП, обсягів реалізації продукції для держави.

Значимість прогнозування змін зовнішнього середовища, економічної ситуації при гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства полягає у виявленні майбутніх загроз і сприятливих можливостей, виключення несподіванок, а також пошуку нових конкуруючих технологій, виробів чи продуктів. Обґрунтовуючи той чи інший варіант гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, необхідно враховувати й те, що він має відповідати загальній стратегії розвитку підприємства, бути прийнятним для нього за рівнем ризику й

передбачати готовність ринку до сприйняття нововведень. Підприємству необхідно визначати стрижневі стратегічні чинники, багатогранність яких має сприяти комплексно сформувати інноваційно-стратегічні процеси на підприємстві, а цільова функція щодо них повніше, об'єктивніше має допомогти обрати саме той тип гармонізації механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, який забезпечить стале зростання діяльності підприємства, сформує стійку тенденцію підвищення рівня базових техніко-економічних показників та надасть можливість фільтрації успішної інноваційної політики задля детального розроблення заходів щодо інноваційних перетворень на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Беляев А.А. Механизм хозяйствования: сущность и формы проявления. - К.: Вища шк., 1990. - 147 с.
2. Економічна енциклопедія : у 3-х т. / редкол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002. – Т. 3. – 952 с.
3. Івченко В. Становлення та розвиток національної інноваційної системи України як передумови побудови конкурентноспроможної економіки держави / В. Івченко // Стратегія розвитку України. – 2007. – № 1/2. – С. 246–252.
4. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи : навч. посіб / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД «Українська книга», 2003. – 278 с.
5. Кульман А. Экономические механизмы / Пер. с фр. / Общ. ред. Н.И.Хрустальной.-М.: А/О Издательская группа “Прогресс”, “Универс”, 1993. - 192 с.
6. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність : навч. посіб / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
7. Пономаренко Л. А. Основи економічної кібернетики : підручник / Л. А. Пономаренко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2002. – 432 с.
8. Сизоненко О. А. Формування механізму забезпечення сталого розвитку в системі управління металургійним підприємством / О. А. Сизоненко // Держава та регіони. – 2008. – № 4. – С. 207–210.
9. Статистичний збірник "Наукова та інноваційна діяльність в Україні" Архів Дежкомстату - 2013 рік
10. Управління сучасним готельним комплексом: Навч. посіб. / під ред. члена-кор. НАН України, д.е.н., проф. Дорогунцова С.І. – К.: Ліра-К, 2005. – 520 с.
11. Ціпуринда В. Теоретичні аспекти формування інноваційного механізму управління підприємством / В. Ціпуринда // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2007. – № 1. – С. 87–93.

12. Шегда А. В. Менеджмент / А. В. Шегда. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2002. – 583 с.
13. Шнипко О. Інноваційне становище України: Проблеми та перспективи / О. Шнипко // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 2. – С. 22–24.
14. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/15_research_development.pdf
15. <http://erawatch.jrc.ec.europa.eu/erawatch/opencms/information/count...>
16. Jay L. Abraham MetaMorphic Innovation: a Power Tool for Breakthrough Performance [Електронний ресурс] / Jay L. Abraham, Daniel J. Knight // Strategy & Leadership. – 2000 – V. 28 – Режим доступу : http://www.ergen.gr/files/Metamorphic_Innovation.pdf